

سازمان امور مالیاتی کشور
معاونت برنامه ریزی و فناوری اطلاعات
دفتر مطالعات و تحقیقات مالیاتی

مجموعه مقالات همایش سیاستهای مالی و مالیاتی ایران

(۲۱ آذر ماه ۱۳۸۶)

ورود به کتابخانه سازمان بورس و اوراق بهادار
شماره ۴۷۴۸ تاریخ ۲۵/۱۲/۸۶

مجموعه مقالات همایش سیاست های

01BF000000004768

ن. ۱ | ۱۳۸۶، ۸م ۲۰/۵/۲۰۲۹۲۰ HJ

سرآغاز

پژوهش‌های مالیاتی هدایتگر سیاست‌گذاران در اصلاح فرآیند ساختارها و ارائه سیاست‌های اصولی و هدفمند می‌باشد. حضور جمع کثیری از پژوهشگران حوزه مالیات و همکاران اجرایی در یک فضای تعاملی، عرصه مناسبی برای معرفی روش‌های نوین علمی و عملی و تداوم اصلاحات لازم در امور سیاست‌گذاری، مدیریتی و برنامه‌ریزی آتی سازمان امور مالیاتی کشور را به دنبال خواهد داشت.

استفاده از ابزار مالیاتی به مثابه رکن مهم و اساسی سیاست‌های مالی کشور، نقش تعیین‌کننده در برنامه‌های توسعه اقتصادی آتی کشور بر عهده دارد. ترسیم نقش و جایگاه موثر مالیات در توسعه در غالب اهداف عالی نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و سند چشم‌انداز ایران ۱۴۰۴، از وظایف پژوهشگران حوزه مالیاتی کشور است. برگزاری این همایش ملی در نخستین گام، فرصتی مناسب برای پژوهشگران و سیاست‌گذاران مالیاتی فراهم ساخت تا به تبادل نظر و انتقال تجربه بپردازند.

در این گردهمایی ارزشمند، متفکرین حوزه سیاست‌های مالی و مالیاتی کشور، پیشنهادات مبسوطی جهت برنامه‌ریزی آتی مالیاتی کشور ارائه دادند که در برنامه‌ریزی آینده سازمان تاثیرگذار خواهد بود. مسلماً این همایش با گردآوری پژوهش‌های محققین مالیاتی کشور گامی مهم در جهت گسترش تفکرات علمی در فرآیندهای تصمیم‌گیری سازمان برداشته است.

اینجانب ضمن قدردانی از تلاش دست اندرکاران علمی و اجرایی این همایش، امیدوارم که با تداوم برگزاری آن در سال‌های آتی و برگزاری نشست‌های تخصصی، گامی مهم در جهت نیل به عملیاتی ساختن اصول علمی مالیات ستانی برداشته و به وظیفه خود در پیاده‌سازی سیاست‌های اقتصادی کشور به نحو مطلوب عمل نمایم.

علی اکبر عرب مازار

اعضای شورای پژوهشی، هیئت داوران و ارزیابان علمی همایش عبارت بوده‌اند از: دکتر عباس عرب مازار، دکتر محمد نوفرستی، دکتر مرتضی اسدی، آقای محمدرضا عبدی، دکتر سید کاظم صدر، دکتر حسنعلی قنبری، دکتر ناصر میرسیاسی، دکتر جمشید پژویان، دکتر محمدتقی ضیایی بیگدلی، دکتر مهدی تقوی، دکتر خسرو منطقی، دکتر شهزاد برومند، آقای محمدرضا سعیدی، دکتر الیاس نادران، دکتر علی طیب نیا، دکتر مهرنوش آذر، دکتر عباس شاکری، دکتر یحیی حساس یگانه، دکتر مرتضی عزتی، دکتر حسین صادقی، دکتر احمد جعفری صمیمی، دکتر کریم اسلامولیان، دکتر محمدعلی قطمیری، دکتر نعمت الله فلیحی، دکتر یگانه موسوی چهرمی، دکتر آنژلا عاملی، دکتر محمدرضا منجذب، دکتر ناریس امین زشتی، آقای محمود شکری، آقای محمدقاسم پناهی، آقای عبدالمجید شهیدی، آقای احمد غفارزاده، آقای محمدعلی بیگ پور، آقای سیدمحمود حمیدی، آقای علیرضا متین، آقای محمد رزاقی، آقای علی پورکارگر، آقای مصطفی رسول زاده، آقای محمد متین، آقای محمدحسن بازیار، آقای الله محمد آقایی، آقای امیرحسن علی حکیم، آقای احمد زمانی، خانم حسینی صدر، آقای مجید آقاعلی، آقای سعید استاراک، آقای علیرضا ترحمی، آقای محمد سمعی و آقای مهندس آریا.

اعضای دبیرخانه اجرایی همایش مستقر در دفتر مطالعات و تحقیقات مالیاتی عبارت بوده اند از: آقای دکتر مرتضی اسدی، به عنوان دبیر همایش و آقای فرهاد طهماسبی بلداجی، خانم اعظم عزیزی، آقای مهدی قندهاری، خانم محبوبه زمانیان و خانم خدیجه اسلامی به عنوان اعضای اصلی. سایر کارکنان و کارشناسان دفتر مطالعات و تحقیقات مالیاتی نیز به تناوب و به صورت جانبی در امور اجرایی همایش فعالیت داشته اند.

همایش در چهار نشست علمی برگزار گردید: نشست نخست با عنوان *مالیاتهای اسلامی توسط آقایان دکتر سید کاظم صدر، دکتر کریم اسلامولیان و آقای محمود شکری* به عنوان اعضاء پانل و آقای عباس خدابخشی به عنوان ارائه کننده مقاله؛ نشست دوم با عنوان *مدیریت مالی و مالیاتی با همکاری دکتر ناصر میرسیاسی، دکتر حسنعلی قنبری، دکتر محمدتقی ضیایی بیگدلی و آقای محمدرضا عبدی* به عنوان اعضاء پانل و آقایان دکتر حبیب الله طاهرپور کلانتری و دکتر یحیی حساس یگانه به عنوان ارائه دهندگان مقاله؛ نشست سوم با عنوان *مالیاتهای جدید* با حضور آقایان دکتر جمشید پژویان، دکتر حسین صادقی، دکتر نعمت الله فلیحی، و آقای محمدقاسم پناهی به عنوان اعضاء پانل و خانم دکتر ناریس امین زشتی و آقای سید سیامک موسوی به عنوان ارائه دهندگان مقالات؛ و بالاخره نشست آخر با عنوان *سیاستهای مالیاتی با همکاری دکتر عباس عرب مازار، دکتر علی طیب نیا، دکتر عباس شاکری و خانم دکتر سهیلا پروین* به عنوان اعضاء پانل و دکتر پدالله دادگر، خانم الهام غلامی و آقای آیت زایر به عنوان ارائه کنندگان مقالات برگزار شد.

فهرست مطالب

شماره صفحه	مؤلف (مؤلفین)	عنوان
۱۱-۱۲	دبیر همایش	پیشگفتار
۱۳-۱۸۱	-	فصل اول: سیاستهای مالیاتی
۱۵-۷۶	-	مبحث اول: آثار اقتصادی سیاستهای مالیاتی
۱۷-۳۰	دکتر بدانه دادگر، روح الله نظری	بررسی تأثیر درآمدهای نفتی بر درآمدهای مالیاتی در ایران
۳۱-۴۲	آیت زاپره، الهام غلامی	بررسی آثار سیاستهای مالی بر متغیرهای کلان اقتصادی در ایران با استفاده از الگوی VAR
۴۳-۵۶	میررستم اسدالله زاده پالی	اثر بخشی مالیات بر نابرابری و توزیع درآمد در ایران
۵۷-۷۶	دکتر رضا نجارزاده، محمد رضایی پور، مجید آقای خوندایی	برآورد کششهای تقاضای کالاها و خدمات مشمول مالیات بر مصرف و فروش در ایران
۷۷-۱۴۴	-	مبحث دوم: پیش بینی درآمد و برآورد ظرفیت مالیاتی
۷۹-۹۱	ابراهیم رضایی، میرحسین موسوی، معصومه نعمت پور	پیش بینی درآمدهای مالیاتی با استفاده از شبکه های عصبی مصنوعی در اقتصاد ایران
۹۳-۱۱۲	دکتر نعمت الله فلیجی	بررسی عوامل مؤثر بر تلاش مالیاتی و پیشنهاد تدوین الگوی سیستم دینامیکی تلاش مالیاتی
۱۱۳-۱۳۲	الیزابت سلطانی شیرازی	برآورد ظرفیت مالیاتی در استان فارس
۱۳۳-۱۴۴	دکتر فتح الله تازی، مصطفی پوردهقان اردکانی	برآورد ظرفیت مالیاتی منطقه‌ای (مطالعه موردی استان یزد)
۱۴۵-۱۸۱	-	مبحث سوم: معافیت‌های مالیاتی
۱۴۷-۱۵۶	دکتر نعمت الله فلیجی، علیرضا خان جان، الهام غلامی	اثر تعطیلی مالیاتی بر سرمایه گذاری صنعتی در ایران
۱۵۷-۱۶۹	احمد غفارزاده	بررسی اثر بخشی معافیت‌های مالیاتی منطقه ای
۱۷۱-۱۸۱	محمد رزاقی	شرح اجمالی راجع به معافیت‌های مالیاتی

۱۸۳-۵۴۷	-	فصل دوم: مدیریت مالیاتی
۱۸۵-۲۰۲	-	مبحث اول: خط مشی مالیاتی
۱۸۷-۲۰۲	دکتر غلامرضا معمارزاده، دکتر حبیب الله طاهرپور کلانتری	شناسایی عوامل مؤثر بر اجرای سیاستهای مالیاتی مصوب مجلس شورای اسلامی
۲۰۳-۳۰۰	-	مبحث دوم: حسابداری مالیاتی
۲۰۵-۳۲۰	محسن علی اکبری، جعفر بیانی	تحلیلی بر تجدید ارزیابی دارائیهای ثابت اشخاص حقوقی و بررسی ضرورتها، مشکلات و موانع موجود و ...
۲۲۱-۲۳۳	نیکو دولتی، ابوالفضل جعفری	تأمین مالی از طریق اوراق مسکوک اجاره و چالشهای مالیاتی پیش روی آن
۲۳۵-۲۵۳	حمیدرضا وکیلی فرد، محمود نظریپور، مهدی عموری	تأثیر انجام حسابداری مالیاتی بر وقفه مالیاتی قانونی (مطالعه موردی اداره کل امور مالیاتی مودیان بزرگ)
۲۵۵-۲۶۸	دکتر بدالله نوری فرد، دکتر یحیی حساس یگانه، مهدی عموری، محمود نظریپور	تعیین مبنای مناسب حسابداری برای ثبت درآمد های مالیاتی (رویکرد تغییر تدریجی)
۲۶۹-۲۸۴	ابوالقاسم گردانی، میررستم اسدالله زاده بالی، مهدی عموری، محمود نظریپور	نقش جامعه حسابداران رسمی در نظام مالیاتی (مطالعه موردی اداره کل امور مالیاتی مودیان بزرگ)
۲۸۵-۲۹۶	محمد مسیحی	ارزیابی عملکرد سازمان حسابداری و جامعه حسابداران رسمی پیرامون ارتقاء کیفی گزارشگری مالیاتی در اجرای...
۲۹۷-۳۰۰	محمدعلی بیگ پور	تکنیکهای حسابداری مالیاتی
۳۰۱-۳۵۶	-	مبحث سوم: مدیریت ریسک
۳۰۳-۳۲۲	سیدرضا علوی زاده، دکتر احمد ماکویی، دکتر رضا البرزی	مطالعه ریسک شرکتهای حاضر در بورس و دسته بندی آنها بر اساس متد الکنره برای
۳۲۲-۳۳۸	دکتر محمدرضا منجذب، بهروز مهدلو	تحلیل اثر درآمدی در رسیدگی علی الراس مالیات مشاغل (بررسی موردی صنف طلا فروشی)
۳۳۹-۳۵۶	ابوالفضل ظهوریان	محاسبه نرخ مؤثر مالیاتی شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار ایران
۳۵۷-۴۰۹	-	مبحث چهارم: مدیریت تمکین
۳۵۹-۳۶۹	علیرضا خان جان	ارزیابی انتقادی طرح خوداظهاری بر مبنای مدل استاندارد قرار مالیاتی
۳۷۱-۳۸۹	رضا رسولی شمیرانی، میررستم اسدالله زاده بالی	بررسی عوامل مؤثر بر تمکین و خوداظهاری مودیان مالیاتی و آرایه راهکارهایی کارآمد جهت بهبود ...
۳۹۱-۳۹۸	حسن عسکری فرد	بررسی نقش کیفیت خدمات در بهبود تمکین داوطلبانه مودیان مالیاتی

۴۹۹-۴۰۹	دکتر انزلا عاملی، دکتر محمدرضا زمردیان، مالک بهادری	ارزیابی تأثیرگذاری «اعتماد عمومی نسبت به نحوه مصرف مالیات» بر «تمکین مالیاتی» (با تأکید بر تخصیص ...)
۴۱۱-۴۵۶	-	مبحث پنجم: مدیریت حقوقی
۴۱۳-۴۲۵	محمد شعبانی، میررستم اسدالله زاده بالی	چالش های دادرسی مالیاتی پس از حذف تجدید نظر خواهی
۴۲۷-۴۴۵	محمدقاسم رضایی، فاطمه نعیمی خشکواپی	بررسی تأثیر اصلاحات مربوط به جرایم مالیاتی در قانون مالیاتهای مستقیم در جهت افزایش تمکین مالیاتی
۴۴۷-۴۵۶	دکتر امیر محمدزاده، دکتر کیهان مهمان، بهرام غلامی ملک رودی	تأثیر اصلاحیه قانون مالیاتهای مستقیم مورخ ۸۰/۱۱/۲۷ بر شاخصهای کارایی مالیاتی در بخش املاک و ...
۴۵۷-۴۹۸	-	مبحث ششم: مدیریت منابع انسانی
۴۵۹-۴۷۴	آیت زایر، علی اکبر خادمی	ارزیابی و رتبه بندی عملکرد ادارات کل امور مالیاتی استانها با استفاده از تاکسونومی عددی
۴۷۵-۴۸۶	دکتر قاسم انصاری رنائی، محبوبه حبیبی پدرآبادی	تعیین شاخصهای ارزیابی عملکرد واحدهای مالیاتی
۴۸۷-۴۹۸	محبوبه سبزو	ضرورت آموزش کادر تشخیص مالیات در سازمانهای امور مالیاتی
۴۹۹-۵۲۶	-	مبحث هفتم: فرهنگ مالیاتی
۵۰۱-۵۰۷	محمد شعبانی	گام اول در فرهنگ سازی مالیاتی
۵۰۹-۵۲۴	رضا رسولی شمیرانی، میررستم اسدالله زاده بالی	فرهنگ مالیاتی و تأثیر آن بر تمکین داوطلبانه مؤدیان
۵۲۵-۵۴۷	-	مبحث هشتم: مدیریت فناوری اطلاعات
۵۲۷-۵۴۷	محمدرضا سعدی، محمد ناقب فرد، مهدی قندهاری	نقش رایانه سازی فرآیندها در «تسهیل تمکین داوطلبانه مالیاتی»: بررسی موردی مالیات حقوق
۵۴۹-۵۹۱	-	فصل سوم: مالیاتهای اسلامی
۵۵۱-۵۶۷	سیدضیاءالدین گیاءالحسینی	برآورد خمس ارباب مکاسب کشور به عنوان یکی از منابع مالی اسلامی (مطالعه موردی ۱۳۸۴-۱۳۶۵)
۵۶۹-۵۷۸	دکتر سیدکافظم صدر، عباس خدابخشی	بررسی مالیات بر ارباب براساس الگوی مالیاتهای اسلامی
۵۷۹-۵۹۱	احمد ابراهیمی کرهرودی	بررسی مالیات در دولت اسلامی
۵۹۳-۶۶۹	-	فصل چهارم: مالیاتهای جدید

۵۹۵-۶۰۷	دکتر جمشید بزویان، دکتر نارسیس امین رشتی	مالیات سبز، پایه ای جدید در نظام مالیاتی ایران و آثار آن بر اقتصاد مختلف کشور
۶۰۹-۶۲۵	سیدسیامک موسوی	امکانسنجی مالیات بر تجارت الکترونیک و مدل کارپردی آن
۶۲۷-۶۴۰	تکتم ظابطیان	چشم انداز جهانی بر قوانین مالیات بر تجارت الکترونیکی
۶۴۱-۶۵۶	حمید عسکری آزاد	مالیات بر عایدات سرمایه (تحلیل تجارب و تحولات)
۶۵۷-۶۶۹	دکتر فرخ قوچانی، امیر باطلانی	بررسی عوامل مؤثر بر اثربخشی اجرای طرح مالیات بر ارزش افزوده با رویکرد آموزش منابع انسانی

پیشگفتار

اولین همایش ملی سیاست‌های مالی و مالیاتی ایران در روز ۲۱ آذر ماه ۱۳۸۶ به مناسبت هفته پژوهش با حضور اساتید، مدیران، محققین و کارشناسان امور مالیاتی و مالیه عمومی کشور در محل سالن اجلاس سازمان امور مالیاتی کشور برگزار گردید. اهداف برگزاری این همایش از قرار موارد ذیل بوده است:

- معرفی روشهای نوین علمی مالیات ستانی و آزمون این روشها در ایران
- معرفی پایه های جدید مالیاتی و امکان سنجی اجرای آنها در کشور
- نقد عملکرد و سیاستهای مالیاتی در جهت اصلاح ساختارها، روشها و قوانین مالیاتی و تحکیم عدالت مالیاتی
- تشویق محققین امور مالیاتی در جهت آشنایی با دستاوردهای علمی مطالعات مالیاتی

در این همایش مجموعاً ۸۷ مقاله پژوهشی دریافت گردید. از میان مقالات دریافتی ۸ مورد جهت ارائه بصورت سخنرانی و ۴۶ مقاله از جهت چاپ در مجموعه مقاله های همایش برگزیده شدند. مجموعه ای که در نهایت در قالب کتاب حاضر گرد آمده است، مشتمل بر ۴۳ مقاله از مجموع مقالات انتخاب شده است. مراحل دلاوری در دو مرحله انجام گرفت. در مرحله نخست، ارزیابی کارشناسی با کمک یک تیم ۴۸ نفره از مشاورین و کارشناسان ارشد سازمان انجام گرفت و در مرحله بعد، با مشارکت یازده موسسه علمی و پژوهشی اقتصادی و شورای پژوهشی سازمان امور مالیاتی کشور مقالات برگزیده انتخاب گردیدند. این همایش با تشکیل هیئت های رئیسه متشکل از اساتید مالیه عمومی و مقامات اجرایی در قالبی چهار کارگروه سیاستهای مالیاتی و آثار اقتصادی آن، مدیریت مالی و مالیاتی، مالیاتهای جدید و مالیاتهای اسلامی به بررسی مقالات ارائه شده و جمع بندی پرسشهای مدعوبین پرداخت.

ترکیب مؤلفین مقالات برگزیده به شرح زیر بوده است:

سهم به درصد	سعت ارائه کنندگان مقالات
۲۱	عضو هیات علمی
۳۲	کارشناس ارشد مالیاتی ستاد
۳	کارشناس سازمان مدیریت
۲۷	کارشناس ارشد مالیاتی - ادارات کل
۱۴	محقق آزاد
۲	بازنشسته سازمان
۶۰۰	جمع کل (درصد)

بدون شک این همایش سراسری وسیعترین گردهمایی ملی نظریه پردازان و مجریان مالیه عمومی کشور به طور اعم، و امور مالیاتی به طور اخص، در یک دهه اخیر بوده است. چالشهای فکری ایجاد شده و تداوم تعاملات بوجود آمده در حوزه های تخصصی می تواند به تحولات بین بخشی بنجامد. از دستاوردهای دیگر این همایش تشویق پژوهشگران جوان جهت ارائه

راهکارهای علمی و عملی برای توسعه بخش مالی دولت بوده است. بدیهی است محور رو به گسترش دانش پژوهان در این حوزه معقول مانده می تواند نوید بخش تدوین لوایح و پیش بینی های دقیقتر درآمدی دولت باشد.

این همایش با همت و مشارکت گسترده فرهیختگان و مسئولینی برگزار گردید که لازم است از زحمات همه این عزیزان قدردانی شود. از جمله از زحمات ریاست محترم سازمان امور مالیاتی کشور جناب آقای دکتر علی اکبر عرب مازار و معاونت محترم برنامه ریزی و فن آوری اطلاعات جناب آقای محمدرضا عیدی و معاونت پشتیبانی جناب آقای شهیدی، مدیر کل روابط عمومی آقای محمد متین و دیگر معاونین و کارشناسان محترم سازمان قدردانی می شود. علاوه، از نمایندگان مؤسسات علمی و پژوهشی کشور از جمله دانشکده های اقتصاد و مدیریت و حسابداری دانشگاههای تهران، شهید بهشتی، علامه طباطبائی، دانشکده امور اقتصادی، پژوهشکده اقتصاد تربیت مدرس، دانشگاه مازندران، دانشگاه شیراز، پژوهشکده امور اقتصادی و دیگر مؤسسات پژوهشی حاضر در همایش که با حضور در جایگاه داوری و هیئت رئیسه جلسات کار گروهها در عمق بخشیدن به مباحث یاری رساندند تشکر می شود. در خاتمه از زحمات کارشناسان دبیرخانه همایش مستقر در دفتر مطالعات و تحقیقات مالیاتی که تلاش شبانه روزی آنان منجر به برگزاری همایش و ارائه این مجموعه گردید، صمیمانه قدردانی می شود.

مرتضی اسدی
مدیرکل دفتر مطالعات و تحقیقات مالیاتی
و دبیر علمی همایش
دی ماه ۱۳۸۶